

Načrt vzpostavitve visokodebelnih pašnih sadovnjakov za kmetijo Pečar

Avtorji:
Janez Gačnik
Maja Pečar
Boštjan Pečar
Tamara Urbančič

Prešnica, 2022

KAZALO VSEBINE

1 OSNOVNA PREDSTAVITEV KMETIJE IN ZNAČILNOSTI OBMOČJA	3
2 IZHODIŠČNO STANJE VISOKODEBELNEGA PAŠNEGA SADOVNJAKA	4
3 LOKACIJA, NAVODILA GLEDE ZASADITVE, SADNI IZBOR	6
4 ZAŠČITA DREVJA	11
5 NEGA VISOKODEBELNEGA PAŠNEGA SADOVNJAKA	12

1 Osnovna predstavitev kmetije in značilnosti območja

Kratek opis kmetije:

Družinska kmetija Pečar se s sadjarstvom ukvarja že več kot 30 let. Obdelujejo 3,4 ha intenzivnih nasadov jablan. Del nasadov je pokritih z mrežo proti toči in oskrbljenih z namakalnim sistemom. Svoje nasade redno obnavljajo in tako skrbijo za boljšo rodnost, konkurenčnost sort ter boljši tržni potencial svojega pridelka. Ukvarjajo se tudi s predelavo sadja v jabolčni sok in cider.

Klimatski pogoji:

Območje Brkinov je na prehodu med kontinentalno in primorsko klimo. Na klimo vpliva tudi relief, ki je zelo razgiban. Za nižje ležeče predele je značilna bolj mediteranska klima, na višje ležečih pa bolj celinska. Za sadjarsko pridelavo so najugodnejši pasovi na nadmorski višini 500 – 650 m, kjer je najmanj slane. Na tej višini so tudi velika temperaturna nihanja med dnevom in nočjo, kar pozitivno vpliva na barvanje in zorenje jabolk.

Padavine

Najbližje je lokaciji nasada je meteorološka postaja (5 km razdalje) Kozina na nadmorski višini 484 m. Iz te meteorološke postaje zasledimo na internetu le podatke o padavinah. Letno pade okrog 1400 mm padavin (1961-1990 = 1512 mm; 1971-2000 = 1420 mm; 1981 -2010 = 1328mm). Mesečne količine padavin v obdobju 1981-2010 kažejo na manjše mesečne količine padavin v januarju, februarju, marcu in juliju ko so nekaj nad 80 mm, v vseh ostalih mesecih pa so nad 100 mm. Največ padavin je v mesecih junij, september, oktober in november ko je mesečno povprečje med 130 in 140 mm.

Podatki kažejo, da je padavin dovolj in da so dobro razporejene. Večje količine padavin v vegetaciji imajo lahko tudi negativne posledice. Če je listje dalj časa omočeno v poletnem času lahko listje prezgodaj odpade zaradi listne pegavosti in luknjičavosti na koščičarjih. Če listje prezgodaj odpade lahko to vpliva na slabšo kondicijo drevesa. Napad bolezni lahko omilimo, če neugodnih deževnih letih in obdobji vegetacije poskrbimo za varstvo s fungicidi.

Temperature

Povprečna letna temperatura na tem območju se giblje med 9 in 10 °C kar je primerno za sadjarsko pridelavo. Vas Prešnica kjer je lokacija nasada je na nadmorski višini 520 m in ima odcedno lego. Spomladanske in zimske pozebe naj bi se dogajale bolj izjemoma.

Veter

Ker je lega zavetna veter naj nebi predstavljal večjih težav.

2 Izhodiščno stanje visokodebelnega pašnega sadovnjaka

Kratek opis zemljišča za zasaditev:

Zemljišče namenjeno zasaditvi v travniški sadovnjak je ravno z globoko platjo ilovice. Lega je v zavetju, obdana z gričevjem in bližnjim naseljem. Omogočen je odtok hladnega zraka. Domačini pomnijo, da so na tem območju vedno uspevale jabolane, slive, hruške, višnje in češnje pa tudi vinska trta, fige, marelice in kivi. To nam kaže na dobre pogoje za uspevanje tudi zahtevnejših sadnih vrst.

Lokacija ob hiši:

Analiza zemlje in priporočilo:

Kmetija Pečar	Vzorec: travniški sadovnjak				
Parameter	Enota	Rezultat	Normativ	Odstopanje	Primanjkljaj hranil
pH v KCl	/	7,1	5,5 - 6,5	NI	/
P₂O₅ (dostopni)	mg/100 g	5	13 – 15	- 9	270 kg/ha
K ₂ O (dostopni)	mg/100 g	23	20 - 30	+	/
Organska snov	%	3,1	2 - 4		/

Podatki kažejo, da je pH (kislost) nekoliko višja a še vedno ugodna za uspevanje sadnih vrst. Prav tako je optimalna vrednost kalija. Analiza kaže, da je 3,1 % organske snovi kar je optimalno.

Iz analize je razvidno rahlo pomanjkanje fosforja. Po sadjarskih normativih manjka 60 kg P₂O₅ (čistega fosforja) kar bi pomenilo dodati 230 kg/ha gnojila Hypercorna (vsebuje 26 % P₂O₅).

Letos se priporoča se dodati 100 kg/ha gnojila Hypercorn pod krošnjami dreves in po celi površini za boljšo rast travne ruše, čez 2-3 leta pa še preostalo količino ter približno 0,2 - 0,3 kg gnojila v sadilno jamo ob sajenju.

3 Lokacija, navodila glede zasaditve, sadni izbor

Lokacija

Domače ime: Ob hiši

Katastrska občina: 2558 Prešnica

Parcelne številke: 4203, 4201, 4200/2, 4199

● NOVE SADIKE

○ ŽE OBSTOJEČE DREVJE

Zemeljska dela:

Pred obnovo je potrebno zakoličiti sadilna mesta.

Gre za zasaditev travniškega sadovnjaka s koščičastim sadjem, kjer so razdalje med drevesi 4-4,5 m. Razmak med drevesi se prilagodi glede sadno vrsto in podlago ter obliko zemljišča.

Ker gre za dobro zemljišče, se jame lahko skopljejo tudi ročno. Sadilna jama naj ima v premeru okrog 1 m in je globine 50 cm. Jama se ob prekopavanju tudi do 2/3 zasuje nazaj, tako da se zemlja nekoliko premeša (gornja plast ruše gre na dno jame). Dobro je, da se zemeljska dela izvedejo nekaj tednov pred sajenjem, da se v tem času zemlja nekoliko usede.

Izbor sadnih vrst:

Predvidena je zasaditev koščičarjev (marelice, češnje in višnje), ki bodo služile samooskrbi.

Ker gre za globoka tla in dobro lego, z uspevanjem ne bi smelo biti težav. Koščičarji potrebujejo nekoliko več toplote, kar jim lega omogoča. Oskrba nasada se bo izvajala s pašo kokoši.

Izbor sort:

Češnje na podlagi colt

Burlat – 1 sadika

Je zgodnejša sorta (0), raste srednje bujno, samoneoplodna, opravevalec Canada giant, cveti srednje zgodaj,

Canada giant – 1 sadika

Rast drevesa je bujna zato je primerna podlaga colt, cveti srednje zgodaj do srednje pozno, je samoneoplodna in potrebuje opravevalno sorto, hitro zarodi in dobro in redno rodi., je polhrustavka in je srednje občutljiva na pokanje.

Višnja na podlagi Prunus Mahaleb

Xsara – 1 sadika

Je novejša sorta višnje, namen je preizkušanje uspevanja in rodnosti.

Marellice na podlagi mirabolana

Bergeron – 2 sadiki

Rodnost je dobra in redna, rast drevesa je srednje bujna do bujna, je odličnega okusa, je samooplodna in cveti pozno, primerna tudi za hladnejša območja.

Hargrand – 1 sadika

Rast drevesa je srednje bujno, je delno samooplodna, priporoča se opravevalna sorto, rodnost je dobra in redna.

Ogerska – 1 sadika

Je zelo razširjena po Evropi, cveti srednje zgodaj, je odličnega okusa.

Gold Rich – 1 sadika

Rast drevesa je bujna, je delno samooplodna in potrebuje opravevalno sorto, cveti srednje zgodaj.

Navodila za sajenje:

Priprava tal za sajenje

Najprej se izvede poravnava zemljišča. Zemljišče mora biti brez depresij, ki bi ovirale obdelavo in kjer bi zastajala voda. Pri poravnavi je potrebno poskrbeti, da živica ostane v zgornjem sloju. Večina sadnih rastlin zelo slabo uspeva, če jih posadimo v mrtvico, t.j. spodnja plast zemlje s slabo mikrobiološko aktivnostjo.

Pozorni smo tudi pri urejanju vodnega režima, da ne prihaja do zastajanja vode oz. erozij.

Sadilni načrt

Razdalje sajenja se določijo na osnovi rastnega potenciala sadnih vrst, sort in podlag, na katere so cepljene. Na samem zemljišču pa lahko razdajo še nekoliko prilagodimo glede na kvaliteto in nagib zemljišča, gojitvene oblike, načina rabe in obdelave zemljišča idr. Razdalja med vrstami se običajno giblje od 8 – 12 m. Pri koščičarjih je lahko medvrstna razdalja od 4-6 m oz se prilagodi širini zemljišča.

Razdalje med drevesi:

Češnja - podlaga Colt	4 - 5 m
Marelica	4 – 4,5 m
Višnja	4 – 4,5 m

Razporeditev sadnih vrst in sort

V sadilnih načrtih je potrebno sorte razporediti glede na:

- talne pogoje v odnosu na bujnost sadnih vrst in sort,
- klimatske pogoje v odnosu na čas cvetenja in nevarnosti pozeb,
- opraševalne odnose, saj večina sorte potrebujejo opraševalce.

Količenje

Pri količenju naj sodelujeta vsaj dva človeka.

Priporočljiv material: tračni meter, količki, vrvica, late z razdaljami, etikete za označevanje sadnih vrst oz. sort, zasaditveni načrt.

Najprej določimo smer vrst. Osnovno vodilo je, da bi vrste potekale v smeri S - J. Pri tem pa upoštevamo tudi obliko in nagib zemljišča. Razdalje med vrstami vedno odmerimo pravokotno na začetno vrsto. V vrsti potegnemo vrvico in odmerimo sadilna mesta, ki jih označimo s količkom.

Izkop jam

Če teren dopušča, se priporoča strojni izkop jam (mali bager). Izkop se opravi vsaj nekaj tednov pred sajenjem in se izvaja običajno jeseni v suhem vremenu.

Na dobrem zemljišču je jama v premeru široka okrog 1 m in globoka 40-50 cm. Na slabšem zemljišču pa naj bo nekoliko večja: široka 1 – 1,5 m in globoka do 50 - 60 cm. Jama se ob prekopavanju tudi do polovice zasuje nazaj, tako da se zemlja nekoliko premeša (gornja plast ruše gre na dno jame).

Dobro je, da se zemlja v nekaj tednih do sajenja že nekoliko usede. Pri prekopavanju potrosimo manjšo količino mineralnega gnojila za založno gnojenje (cca. 0,2 - 0,30 kg gnojila Hypercorn ali Superfosfat).

Če jame kopljemo ročno, ločimo gornjo (0 - 20 cm) in spodnjo plast zemlje (20 - 40 cm). Pod globino 40 cm zemljo še nekoliko prerahljamo. Ko jama zasujemo, plasti zamenjamo oz. zemljo nekoliko premešamo.

V primeru, da je bilo zemljišče že prerigolano, jama skopljemo ročno le take velikosti, da bomo lahko zakopali žično košaro proti voluharju.

Ravnanje s sadikami

Sadne je potrebno posaditi takoj po dobavi. Če to ni mogoče, se jih lahko uskladišči za največ 48 ur. V tem času je treba rastline z enostavnimi ukrepi (npr. zalivanje in pokrivanje) zaščititi tako, da ne bo prišlo do poškodb zaradi izsušitve, zmrzali ali pregrevanja. Če so rastline neposajene več kot 48 ur, jih je potrebno skladiščiti v zasipu.

Ko so rastline na terenu, je treba preprečiti, da bi se poškodovale pri prevozu in premikanju ter skladiščenju.

Postopek sajenja

- Priporoča se sajenje jeseni, v suho in nezmrznjeno zemljo.
- Dno jame izravnamo s travno rušo in gornjo plastjo zemlje.
- Namestimo žično košaro proti voluharju, da je vrhnji rob nekoliko nad nivojem tal.
- V sredino jame zapikamo kol, da bo v zemlji do globine 50 – 70 cm. Kol je običajno postavljen južno od sadike, na brežini pa je na zgornji strani.
- Na dno mreže razporedimo dobro zemljo (živico).
- Postavimo sadiko 5 - 10 cm od kola in pri tem razporedimo korenine, ki smo jih predhodno nekoliko obrezali.
- S sadilno lato si pomagamo oblikovati globino sajenja. Cepljeno mesto mora gledati vsaj 10 - 15 cm iz tal.
- Korenine zasipljemo z mešanico komposta in sipke zemlje.
- Ob zasipavanju sadiko nekoliko pretresemo in na koncu rahlo potlačimo, da se zemlja bolje sprime s koreninami.
- Ob strani žične košare dodamo zemljo, ki jo pomešamo z založnim gnojilom.
- Nekoliko ob strani in povrhu dodamo še hlevski gnoj ali organsko gnojilo, ki ga povrhu zasujemo z zemljo in oblikujemo lijak, da se padavine stekajo k sadiki.
- Hlevski gnoj ne dajemo na dno sadilne jame, pač pa tik pod vrhom!
- Po sajenju sadiko privežemo h kolu in poskrbimo za zaščito pred divjadjo.
- Če po sajenju dalj časa ni pričakovati padavin, sadike zalijemo.

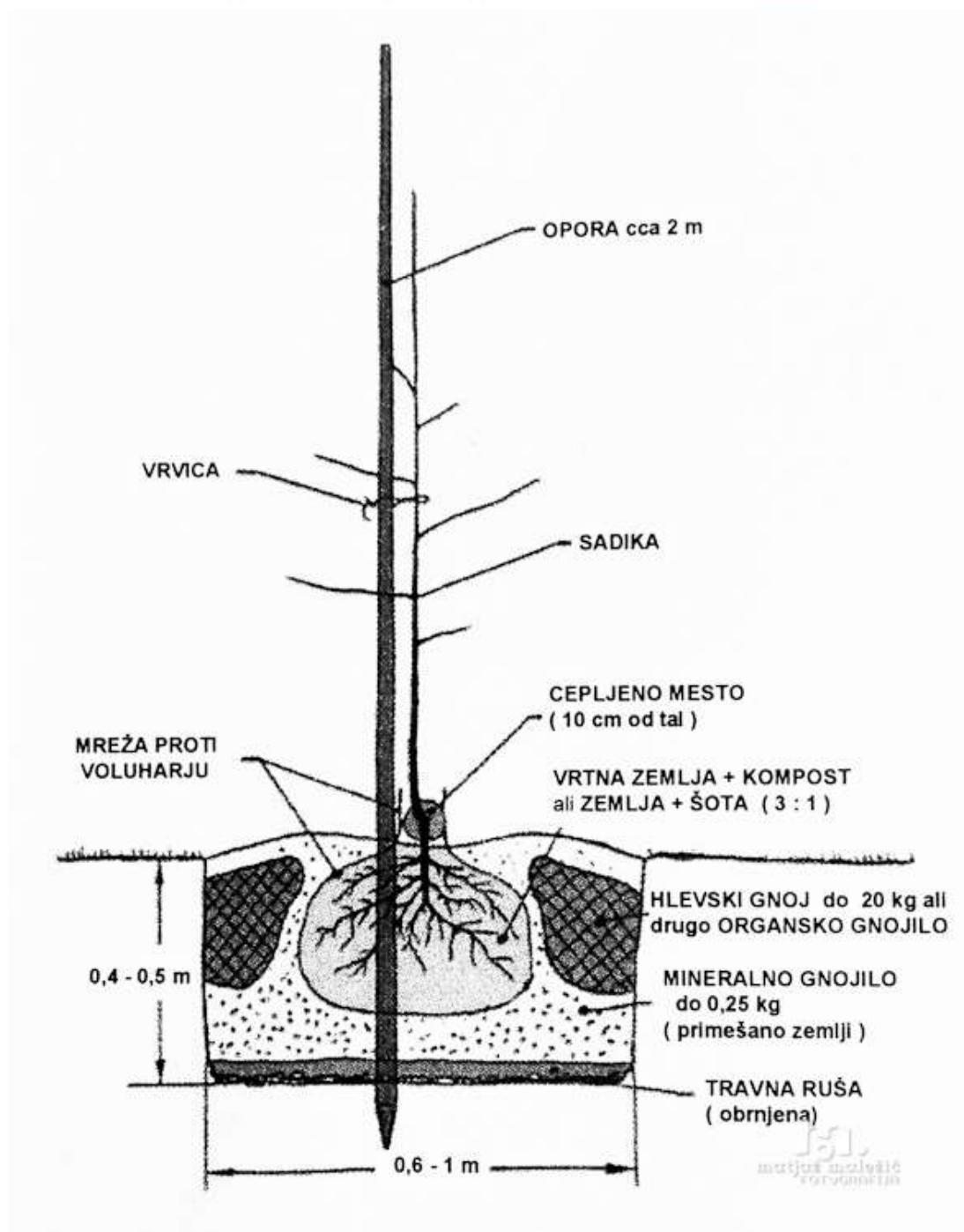
Zalivanje

Po opravljenih sadilnih delih je potrebno vsako sadiko izdatno zaliti. Za zalivanje uporabljamo deževnico oz. vodo iz čistega vodotoka.

Količina zalivanja je odvisna od vrste tal in se giblje med 30 do 50 litri na m² za enkratno zalivanje. Zalivamo v jutranjem času, pazimo, da ob zalivanju ne izpiramo talnih delcev oz. porušimo talne strukture. Če je zelo suha jesen je potrebno zalivanje še ponoviti.

V prvi rastni sezoni zalivamo po potrebi glede na količino padavin. Še posebej pa smo na zalivanje pozorni pri spomladanskem sajenju.

Skica sajenja:

Skica sajenja:

(Vir: Spletna stran Sadne drevesnice Studenec - KGZ Ljubljana, <https://lj.kgzs.si/sadna-drevesnica/nasvet/ArtMID/1298/ArticleID/943>)

4 Zaščita drevja

Varstvo in zaščita drevja ob in po sajenju

Za zaščito sadike pred glodalci bo poskrbljeno že ob samem sajenju. Sadike bodo posajene v zaščitne koše iz pocinkane žice, ki varujejo koreninski sistem pred voluharjem prva leta. V kompletu je tudi manjša mrežica (10x10 mm), ki se namesti na koreninski vrat sadike in varuje sadiko pred objedanjem miši.

V prvem letu bo potrebno napadu škodljivcev nameniti največ pozornosti saj je lahko v tem času škoda največja. Ker se bodo v sadovnjaku pasle kokoši se priporoča ekološko varstvo rastlin. Temelj ekološkega varstva je dobro opazovanje, poznavanje škodljivcev in hitro ukrepanje. Pomembno je tudi, da se kmetije poslužujejo vseh načinov varstva rastlin: biotičnega, biotehničnega, mehanskega in kemičnega.

V nasadu bo posajenih pet marelic, dve češnji in ena višnja. V prvi vegetaciji bo potrebno največ pozornosti nameniti napadu listnih uši. Le te lahko uničijo mlade poganjke, ki so osnova za deblo ali ogrodne veje. Uši so lahko tudi prenašalci bolezni šarka pri koščičarjih. Pojavijo v času najbolj intenzivne rasti mladih poganjkov (maj, junij). Napadu uši se lahko izognemo, če v času brstenja preventivno poskropimo s pripravkom Neemazal, ki ima registracijo za uporabo pri koščičarjih. Če pa se uši že pojavijo se uporabi pripravek na osnovi piretrina. Vendar s tem pripravkom ne smemo pretiravati, saj lahko obenem uničujemo tudi naravne sovražnike. Pri mladih drevesih je potrebno biti pozoren tudi na napad raznih gosenic in hroščkov, ki objedajo listno maso ponoči. V tem primeru je najboljši ukrep, da jih mehansko odstranimo.

Pri koščičarjih se lahko v deževnih obdobjih vegetacije pojavita bolezn listna pegavost in listna luknjičavost. Pri hujšem napadu lahko listje predčasno odpade, kar lahko oslabi mlada drevesa. Zato se spomladi ob brstenju in pozno jeseni ob odpadanju listja priporoča uporaba enega od bakrenih pripravkov. Prav tako se priporoča uporaba bakrovega foliarnega gnojila (LabiCuper) v vegetaciji v primeru obilnega deževja in ob začetnem pojavu listne luknjičavosti ali po polenih rezeh.

V zimskem obdobju (januarja) pa se pri koščičarjih priporoča beljenje debel. S tem ukrepom se zmanjša nevarnost zimske pozebe, obenem pa je to higienski ukrep razkuževanja lesa.

Tudi še naslednja 2-3 leta bodo kmetije morale biti pozorne na pojav bolezni in škodljivcev. Kasneje zaradi velikosti dreves škropljenje ne bo več mogoče. Se pa v tem času že vzpostavi tudi ravnovesje med škodljivci in predatorji.

V tem sestavku so navedene le največje in specifične nevarnosti, ki ogrožajo razvoj mladih drevesc na kmetiji. Natančnejša in bolj splošna navodila za varstvo in zaščito sadnih rastlin so objavljene v priložniku.

Zaščita pred divjimi in domačimi živalmi

Parcela ob hiši, na kateri se bo izvajal pilotni preizkus, nima obremenitve z divjadjo zato se sadike ne bo zaščitilo proti divjadi. Parcela je tudi ograjena, na njej se pasejo kokoši v manjšem številu.

Ob saditvi dreves le teh tako ni potrebno zaščititi z varovalno mrežo. Paziti je treba le, da kokoši ne brskajo zrahljane zemlje ob sadikah, da ne poškodujejo in odkrijejo korenin. Če se brskanje opazi, se tla pred brskanjem zaščititi bodisi z gosto mrežo pritrjeno v tla ali pa z ploščatimi kamni.

5 Vzgoja in nega visokodebelnega pašnega sadovnjaka

Kratkoročni plan del glede na sezonskost (1. in 2. leto)

Obrezovanje in letna dela sta ukrepa s katerima se najbolj vpliva na vzgojo dreves. Za pašo in oskrbo tal pa bodo skrbele kokoši. Zaradi izbora sadnih vrst je lahko deblo srednje visoko (1,5 -1,7 m). Sadike so običajno ob sajenju zelo neizenačene (visoke in nizke z predčasnimi poganjki na neprimerni višini). Spomladi pri obrezovanju se odstranijo vsi predčasni poganjki in malo prikrajša vrh do vitalnega brsta. V prvem letu je zaželeno, da vrh sadike čim bolj zraste, da se lahko v drugem letu odreže na višini cca 1,7 - 1,8 m in s tem spodbudi razvoj ogrodnih vej na višini 1,5, - 1,7 m.

Ostala dela, ki vplivajo na uspešno rast:

- Obdelava tal pod drevesi (pletev, košnja, okopavanje)
- Zalivanje sadik v primeru suše
- Redni obhodi in opazovanje rasti in odstopanj ter preverjanje zaščite

Dolgoročni plan del glede na sezonskost (10 let)

Drevesa travniških sadovnjakov se vzgaja v piramidalno vzgojno obliko, za katera sta značilna srednje visoko do visoko deblo in močne spodnje ogrodne veje. Višino debela se lahko nekoliko prilagodi tudi glede na vrsto pašnih živali in nagibu terena. Predvideva se, da bo drugem letu spomladi sadiko potrebno prikrajšati na višini okrog 1,7 – 1,8 m, da bi se s tem sadika spodbudila k razvoju močnejših ogrodnih vej. Cilj je vzgojiti tri enakovredne ogrodne veje, ki bodo imela kot izraščanja 45° . Tekom vegetacije se odstrani premočne in prešibke poganjke. Tudi v tretjem letu spomladi se nameni največjo pozornost oblikovanju prve etaže ogrodnih vej. Pri tem se ogrodne veje skrajšajo za $1/3$. Če so ogrodne veje preveč pokončne se upognejo na 45° . Višina prikrajšave vrha je odvisna od razvoja ogrodnih vej. Če so le te slabo razvite, se vrh bolj prikrajša, če so dobro razvite pa manj. V naslednjih letih se predvsem izrezujejo premočne veje, ki izraščajo iz hrbta ogrodnih vej ali pa senčijo ogrodne veje. Ostala dela, ki vplivajo na uspešno rast:

- Vzdrževanje in nadzor zaščite pred pašnimi živalmi in divjadjo
- Dognojevanje dreves glede na rast
- Letne rezi (trganje in izrezovanje mladih poganjkov)
- Redni obhodi in opazovanje rasti in odstopanj

Ko drevesa preidejo v rodnost se obrezovanje prilagodi rodnemu nastavku. Intenzivneje se obrezuje če je velik cvetni nastavek in minimalno, če je slab cvetni nastavek. V tem času se začnejo izrezovati tudi izrojene veje (povešene).

Koledar opravi v sadovnjaku:

MESEC	OPRAVILO
JANUAR	Beljenje debel z apnenim beležem. Nabiranje in shranjevanje cepičev. Apnenje v primeru zelo kislih zemljišč.
FEBRUAR	Občasni obhodi in preverjanje zaščitne mreže proti divjadi. Iskanje voluharjevih rogov in lovljenje voluharja s pastmi. Zimska rez starejših jablanovih dreves. Odstranjevanje polomljenih in izrojenih vej.
MAREC	Zimska rez mladih dreves pri pečkarjih. Poudarek na vzgoji ogrodnih vej. Škropljenje mladih dreves z bakrenimi pripravki. Dognojevanje mladih dreves z dušikom (kompost, hlevski gnoj). Zimska rez starejših dreves. Intenzivnejša v letu dobrega nastavka. Dognojevanje starejših rodnih dreves z dušikom (kompost, hlevski gnoj).
APRIL	Zimska rez mladih dreves koščičarjev. Preventivno škropljenje mladih dreves proti ušem z Neemazolom (pred cvetenjem). Preverjanje zaščite dreves pred domačimi živali. Cepljenja (angleška kopulacija) in precepljevanja za lub.
MAJ	Redni obhodi in spremljanje rasti in zdravstvenega stanja dreves. Odstranjevanje poškodovanih poganjkov (plesen, uši..) Odstranjevanje novih odvečnih poganjkov (prenizki, pregosti, odstranjevanje večih vrhov). Zalivanje v primeru spomladanske suše.
JUNIJ	Redni obhodi in spremljanje rasti in zdravstvenega stanja dreves. Rez odvečnih novih poganjkov pri mladih drevesih. Izdelava zastirk pri mladih drevesih. Korekcijska letna rez starejših dreves po junijskem trebljenju plodičev (maksimalno 1/10 listne površine).
JULIJ	Spremljanje vlage v tleh in zalivanje v primeru suše. Obiranje zgodnjega sadja.
AVGUST	Cepljenja novih dreves ali precepljevanja s ploščičasto ali klasično okulacijo. Obiranje pozno poletnega sadja. Letne rezi pri koščičarjih, pečkarjih in lupinarjih.
SEPTEMBER	Inventarizacija sadovnjakov po sortah in plan dosajevanja ter prednaročilo sadik. Obiranje zgodnje jesenskega sadja.
OKTOBER	Naročilo novih sadik za dosaditev. Jesensko škropljenje mladih dreves z bakrenimi pripravki. Lovljenje voluharja s pastmi. Pobiranje sadja za konzum in predelavo.
NOVEMBER	Nakup sadik in dosajevanje. Gnojenje sadja z organskimi ali mineralnim gnojili na osnovi vizuelne diagnoze ali aktualne analize zemlje. Pregled in popravilo zaščita sadik pred divjadjo.
DECEMBER	Občasni obhodi nasadov in preverjanje zaščite pred divjadjo. Občasno nadzorovanje voluharja (odpiranje rogov) in lovljenje voluharja s pastmi. Izobraževanje.

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

